

КУЛТУРНИ ЖИВОТ ПРВИ СКУП ВАЈАРА ЈУГОСЛАВИЈЕ

МЕСТО ЈУГОСЛОВЕНСКЕ СКУЛПТУРЕ У СВАКОДНЕВНОМ ЖИВОТУ

Састанак вајара одржаће се у Ваљевоу од 1. до 3. октобра

Ваљево, 29. септембра
Вајари Југославије окупиће се у Ваљевоу да би размотрили стање и смернице даљег развитка ове гране наше ликовне уметности. Чињеница да наши вајари, упркос значајним традицијама и резултатима који су у свету познати, нису досад имали скуп какав ће бити у Ваљевоу 1. 2. и 3. октобра, још више указује на значај ове манифестације наших уметника.

У дискусијама које ће се водити овом приликом вајари ће подробно анализирати проблеме савремене југословенске скулптуре, њено место у нашем друштву, а такође и друштвено-естетске аспекте споменика. Очекује се да ће се овом приликом окупити око стотину југословенских вајара и истакнутих јавних радника. За време скупа отвориће се и три изложбе: скулптуре, и едиције и фотографије о вајарству, а приказиваће се и филмови из ове области. Биће занимљиви и разговори наших вајара са радницима и осталим љубитељима уметности, који треба да развију корисну активност на естетско-уметничком васпитању и интересовању.

Поред уметничко-естетских, сталешких и других дискусија, очекује се да ће нарочито интересовање побудити разговори о месту ликовних уметности у свакодневном животу и облицима њихове чвршће повезаности. У том погледу учесници ће указати на потребу боље, организоване сарадње вајара и архитеката, за успелија ликовно-урбанистичка решења слободног простора, градова, улица, зграда, ентеријера итд.

Један од разлога што се овај еминентни скуп ликовних уметника одржава у Ваљевоу, које има драгоцену културно-историјску прошлост и значајне споменике, резултат је и све живље заинтересованости грађана за успелија уметничко-ликовна решавања планова даљег развитка и изградње. Тако је у Ваљевоу недавно основан и фонд за

ликовно обликовање, који ће, поред осталог, помагати и развитак ових уметничких дисциплина. Већ се предвиђа подизање једне вајарске колоније, организовање сталне изложбе скулптура у живописној и туристичко-атрактивној околини Ваљева, стипендирање млађих уметника, установљење сталне награде за успела вајарска остварења итд. Несумњиво да ће таква сарадња бити вишеструко корисна, јер ће још непосредније указати на место

Споменик Стевану Филиповићу
у Ваљевоу
(Рад вајара Војина Бакића)

скулптуре у свакодневном животу и допринети ликовно-естетском и уметничком интересовању људи.

Д. С.

КУЛТУРНИ ЖИВОТ

МЕСТО ЈУГОСЛОВЕНСКЕ СКУЛПТУРЕ У СВАКОДНЕВНОМ ЖИВОТУ

Састанак вајара одржао се у Ваљевоу од 1. до 3 октобра

Ваљево, 29. септембра
Вајари Југославије окупили су се у Ваљево да би размотрили стање и смернице даљег развоја ове гране наше ликовне уметности. Чланица да наших вајара, упркос значајним традицијama и резултатима који су у свету познати, нису до сада имали таква кака не бити у Ваљевоу 1, 2, и 3. октобра, још нише указује на значај ове манифестације наших уметника.

У дискусијама које ће се водити оком приликом вајари ће водити анализирајући проблеме савремене југословенске скулптуре, њено место у нашем друштву, а такође и друштвено-естетске аспекте споменика. Очекује се да ће се овом приликом окупили око стотину југословенских вајара и изванјужних јавних радника. За време састанака биће и три изложбе: скулптурне и сличне и фотографске о вајарству, а приказиваће се и филмови из ове области. Биће разматрани и разговори наших вајара са радницима и осталим љубитељима уметности, који треба да развију корисну активност на естетско-уметничком востану и интересовању.

Поред уметничко-естетских, статистичких и других дискусија, очекује се да ће нарочито интересовање побудити разговори о месту ликовних уметности у свакодневном животу и облицима њихове нарешне повезаности. У том погледу учесници ће указати на потребу боље организације сарадње вајара и архитеката, да успелих ликовно-урбанистичких решења слободног простора, градова, улица, аграла, ентеријера итд.

Један од разлога што се овај еминентни скуп ликовних уметника одржава у Ваљевоу, који има драгоцено културно-историјску прошлост и значајна споменика, резултат је и све живље заинтересованости грађана за успелим уметничко-ликовним решењима планова даљег развоја и изградње. Тако је у Ваљевоу недавно основан и фонд за

ликовно обликовање, који ће, поред осталог, помагати и развитак ових уметничких дисциплина. Већ се предвиђа подизање једне вајарске колоније, организовање сталне изложбе скулптура у живописној и збирничко-атрактивној околини Ваљева, стипендирање младих уметника, установљеног сталне награде за успели вајарска остварења итд. Несумњиво да ће таква сарадња бити вештацки корисна, јер ће још непосредније узакати на место

Споменик Станку Филиповићу (рад вајара Војина Вакаћа)

скулптуре у свакодневном животу и допринети ликовно-естетском и уметничком интересовању људи. Д. С.

ДЕСЕТ ГОДИНА ДЕЧЈЕТ ПОЗОРИШТА »БОШКО БУХА«

Представом »Дојављивање Тома Сојева«, коју је режисирао Миња Дејковић, данас је премијера била у априлу ове године, данас се отвара нова сезона Дејчет позоришта »Бошко Буха«.

Овогодишња сезона била је значајна за овај млади и полетни колектив, који носи име народног хероја-дејчета Бошка Бухе. У њој ће се наредних десет година свог рада и постојања. Промењаву је почети 20. октобра, свечаном премијером балете »Бисерче« који је написао Љубиша Ђокић. Децо је већ био био реперторно ово позоришта. Играли су и четири сезоне, доживево је 80 извођења, али је сад потпуно обнавља, тако да ће имати карактер премијере. Дејчет је Мирослав Беловић. Затим ће месец дана на репертору бити најбоље представе овог позоришта.

У овој сезони предвиђено је да се изведу следеће комедије: »Генерал Хајдарић«, у режији Миње Дејковић, »Двадесет и Осам Тист«, чину је драматургија поставити Миљенко Маринић, »Магареће године« од Бранка Поповића и »Кано спаја трипаја«, сценски припад дејчких песама Миње Данојевића, у режији Миње Дејковић. Крајем сезоне Мирослав Беловић почеће рад на приреди »Канонизација Пана Пинафоса« од Душана Радовића.

ДВЕ БЕОГРАДСКЕ ИЗЛОЖБЕ

У галерији Грађанског колектива биве одржана у изложбу, у 17 часова, две изложбе сликарских дела. Прва је изложба слика Слободана Децковића, академског сликара. Друга изложба ове 20. јуна у Београдској галерији »Савремени дог« отворена је изложба сликаре Миленке Јанковић. Изложба сликарских дела из области сликарства у 23. и највећем делу портрета.

Резултати »Информаторовог« конкурса

Лист »Информатор« расписао је 28. јуна ове године конкурс за развој културе, као најбоље, објавити у листу »Информатор« у петорици нових новина и другим службама. После месеца, жюри је предлажео три поделе: сликарство, уметничко-рекламну, уметничку и руковођена организација привредних организација, анализе, социјална, јавна, привредног и радног права, међусобног односа комунално-привредно-установних и друштвеног управљања. Од

НАШИ ИЗДАВАЧИ ПРЕД САЈАМ КЊИГА ПОПУЛАРНА И ЈЕВТИНА КЊИГА

У појединим издављима »Рад« постиже tiraже од 25.000 примерака. — Књиге о револуцији. — Класици за 100 динара

Београдско издавачко предузеће »Рад« објављује књиге у 25 разних библиотека. Међу своје најпопуларније издаје, предузеће упушта библиотеке научно-популарних књига: »Граднички универзитет« и »Реч и мисао«. То су издање које постоје већ неколико година. Међутим, у овој, јубиларној години издале револуције, предузеће »Рад« посветило је велику пажњу још два издавачка дела — »Заставе слободе« и »Јубиларна изданња«.

У издању »Заставе слободе«, у малим свескама по цени од 100 и 120 динара, објављено је у првом издању десет свезака. То су кратке приче појединих личности, описивања догађаја и судбина из доба рата.

У јубиларним издањима излазе четири обимнија књиге: »Бесирта« од Јеврема Поповића, »Јуаске ватре« од Пунине Перовића, »У зору зајубљена« од Јиновића Михаиловића, »Народнаска поема« од Бранка Кошића.

Издања »Граднички универзитет« основана је 1955. године и досад је објавила свеске у tiraжу од три милиона примерака које обухватају двадесет планских области, од друштвених наука до уметности.

Ако по нечем треба одредити специфичност издавачке политике предузећа »Рад«, њено битно обележје било би и у издаваштву литературе о радничком покрету у Југославији кар и на међународном плану, а исто тако, и штампана издања која су монографије револуционарних делова.

Друга награда од 7.000 динара додељена је раду »Економика« — петорици нових новина у издаваштву три месеца са по 5.000 динара. О свескама радних колектива, »Политика« коју је саставио новинарски тим, »Савремена економика« коју је саставио тим техничких кадрова.

Жюри је, поред тога, препоручио издавање листа »Информатор« да се ауторима извешајна тема, које заслужују издавање, и цитирање издања која су монографије револуционарних делова и обраде. Жюри су сачињавали: др Мелхиор Фран, виши савештач у Извршном већу Сабора Србије, Драгана Бува, савештач у Дојављивању секретаријату за послове Финансија Драго Тошковић, помоћник директора Економског института Хрватске, Осман Мишиновић, одговорни уредник »Информатора«, др проф. Фрањо Крањчић, редовни професор Економског факултета у Загребу, др Радоша Тугар-Катушић, доцент Факултета за правне науке, Никола Перчевић, заменик јавног журнале Хрватске, Зоран Петровић, савештач у издаваштву издавачке деловности »Информатора«, и Јернеј Милић, уредник Финансија у листу »Информатор«.

Конкурс за дела са популарног програма и списа уметности до 15. октобра ове године, а оцењивање их новим жири.

Поред издања издање »Граднички универзитет«, »Рад« систематски излаже и своју »Радничку библиотеку«, са малим свескама од 15 до 20 страницима, богато илустрованим, са темама друштвеног радничког живота који су те ступице у изградњи једне популарне књижевности. Још једна популарна свеска »Рад« носи назив »Савремена економика« коју је саставио тим техничких кадрова већ су објављени тако да помажу људима који су непосредно у производњи.

Најпопуларнија је већ годинама »Реч и мисао« представља књиге подухват у најоштрој изванредној политици. То су, вероватно, једна која су код нас доживела највећи tiraжу. Једно које обухвата 25 књига, а прво које је објављено, у tiraжу од 25.000 примерака, јавно је распродато преко наредних дана. Једна свеска измеше 100 и 120 динара, а да се објављују и дела као што су: Шекспир »Камлет« (у две књиге), Бертран »Кандал«, Гетеови »Јаза и мисао«, Дантеов »Лакло« (у две књиге), Негошев »Горски венај«, (у две књиге), Белински дела »Персијанци« и »Новинари метет« у једној свесци, »Књига лирика«, »О књижевности у уметности« од Маркса и Енгелса итд.

У издању »Југословенски писци«, »Рад« штампала углавном наше старије ауторе и издања има широк карактер. Значајно је да »Рад« у библиотеци, »Светски писци« објављује класична дела која доживљају по неколико издања, као што су, на пример, Игоови »Јајини«, др Јанко Штатина у три издања.

Још једну занимиву издању »Рад« представљају »Востанци наших људи«, као што су досад објављене: Дантова, Тостова, Бетовена и Оскара Вајла. У библиотеци која носи назив »Уметничка сликарства«, издати ће ускоро и штампана два популарна дела Иља и Петрова — »Златно тело« и »Два светла ступица«.

РЕДОВНА СЕЗОНА У ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ДРАМСКОМ ПОЗОРИШТУ

Представом комада »Танц« од Брениана Биена, вечерас почиње редовна сезона у Југословенском драмском позоришту. Сура су на репертору две представе — после полне Дражића комедија »Двад Мароје«, а увече »Откриће«, драматизација фрагманата из романа Добрице Тршћина »Добро«.

Већ наутро, у четвртак 5. октобра, приказане се објавиће представе »Јегора Булићови«.

О ЧЕМУ ГОВОРИ ПИСМО СИДНИКАТА ПРОСВЕТНИХ РАДНИКА ИЗ ПРИЈЕПОЉА У ОПШТИНИ ПРИЈЕПОЉЕ ЗАТВОРЕНО 17 ШКОЛА

Прено 1.300 ученика остало без наставника. — Потребно још 70 просветних радника

Општински одбор Сидниката просветних и научних радника Општине Пријепоље упутио је резолуцију »Политик« писмо у коме се наводи тешко стање у погледу недостатка наставника. У писму, између осталог, стоји:

На почетку школске 1961—1962. године остало је затворено у нашој комуни 17 основних школа које треба да похања 1.336 ученика. И остале школе, које су почеле са радом, немају потребан број наставника. Тако, на пример, у селу Поточку у шесторазредној основној школи остао је да ради само један учитељ, у популарној основној школи у селу Аљинковића са осам одељења остало је да ради пет учитеља, у Сопотини са шест разреда раде два учитеља, а у Школи ученика у приреду у Пријеполу са осам одељења и 170 ученика раде два наставника, итд.

Да би биле задовољене основне потребе школа у нашој комуни, потребно би било најмање још 70 просветних радника. Народни одбор Општине Пријепоље настојао је да благовремено обезбеди наставника квалиф. Само у школској 1960—1961. години у школама које спремају наставника квалиф. и поред недовољних финансијских средстава, Народни одбор Општине је стипендирао 45 лица. Међутим, постоје да се ни стипендирањем не решава проблем квалиф. за нашу зрелост комуни. На пример, од осам наших стипендијста пет година не у школи. Учитељској школи, не у школи. Учитељској школи, не у школи. Учитељској школи, не у школи.

Осим тога, многи наставници који раде у нашој комуни настоје да је напусти или да прекину струку просветног радника.

Упркос свему овоме, по нашем мишљењу, налази се у напреду напредавања просветних радника опште, а посебно у зрелостима комуни. Нови начин финансирања школства, како је формиран и ко-

лико износи Друштвени фонд у нашој комуни, не само да није побољшао већ је и условио и изазвао низ нових проблема које високо у могућности сами да решимо, и без помоћи других. Недостатак средстава од 14 милиона у Друштвеном фонду за школство, — што су наши просветни радници знали, — изазвао је неистину кол просветних радника за лично напредавање и, деснично, условно њихов одлазак. Народни одбор Општине схватио је да разуме насталу ситуацију и проблеме просвете, али није у стању да нам помогне«.

На крају свога писма, Општински одбор Сидниката просветних и научних радника Општине Пријепоље износи да би требало узложити диспропорције и награђивања у просвети у односу на остале службе, да се просветним радницима у привредно-перзидијским комунама да посебан републички додатак од 12.000 динара и да се дозвучи нови пролози о плаћању хонораријумских часова. Такође се предлаже да се, због тешке материјалне ситуације, додељује новачка помоћ Друштвеном фонду за школство Општине Пријепоље, као и да се упуте у села, у којима су затворене школе, уметници пете године учитељских школа, како би се, бар привремено, решио проблем обухватања дане обавезног школства и омогућило даље стварање нових наставника.

Ово писмо први пут да се износи тешко стање школства у заосталим комунама. Чланица да је и да је, бар привремено, решио проблем обухватања дане обавезног школства и омогућило даље стварање нових наставника.

Очигледно је — што доказује и ово писмо и досадашње стање и неким привредно-

Оручјика у погледу недостатка просветних радника — да овај проблем, бар сада, стално остаје отворен. Сва досадашња настојања појединих комуни да се реше јасно могу допринети у четири основна школа су и досад биле затворене, а додељеног учитеља, после многих позивања, по свему судећи, представљају се, бар привремено, решене. Тако се губила она неопходна сталност у просветним радницима, школама су се поново затворале, а велики број деце остао је код својих кућа.

Све ово говори да Свет за просвету Србије — који је и досад узлазно велике напоре да се ублажи недостатак наставника у заосталим школама — мора опет да првине овом проблему врло свестрано, и свој њиховој саопштености. У оном конкретном случају Свет за просвету срца Титово Удружење мора имати нека решења за лично популарна саопштеност ситуације. Јер, јасно је да само комуни — мисли у могућности да све ово тражили и брже реше.

ГЕОГРАФИЈА ПРОЧУВАВА ОДЛАЗАК РАДНЕ СНАГЕ ИЗ СЕЛА У ГРАДОВЕ

Љубљана, 29. септембра

На шестом конгресу географа Југославије, који је наставио данас рад у пленуму и сесијама, расправљало се о миграцији радне снаге из села у градове и индустријске центре. Предложено је да се о овом питању организује шира расправа.

НАШЕ СРЕДЊОБЕКОВНЕ ИКОНЕ У НАРОДНОМ МУЗЕЈУ

У уторак, у 18 часова, по позиву, у просторијима Народних музеја у Београду, професор Веоградског универзитета савештач Радчић, отвореће изложбу и ретку изложбу старих мајстора иконографа, на којој ће бити изложено око 80 радова. Иако је број икона изложеног радова мањак, он се тражило деле Југославије, додлајни је био приказан широм Југославије.

Walt Disney ЧУДА ПРИРОДЕ

САЊИВИ ПЛЕН

Аустралијска ЛЕТЕКА ЛИСИЦА

ОКАЈИ СЕ О ГРАЊУ ДА ПРЕСТАВА ДАН.